

ĐỒNG CHÍ LÊ VĂN LƯƠNG VÀ NHỮNG KINH NGHIỆM TRONG CÔNG TÁC XÂY DỰNG, CHỈNH ĐỐN ĐẢNG HIỆN NAY*

NGUYỄN HẢI YẾN**

Ngày nhận bài: 07/02/2022

Nhận kết quả phản biện: 04/3/2022

Duyệt đăng: 11/3/2022

Tóm tắt: Đồng chí Lê Văn Lương là thế hệ đảng viên đầu tiên của Đảng, là một trong những người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, là người cộng sản kiên trung của cách mạng Việt Nam. Đồng chí đã được Đảng tin cậy giao giữ nhiều cương vị lãnh đạo quan trọng của Đảng và Nhà nước. Bài viết nêu lên những tâm huyết, quyết tâm cao độ khi thực hiện xây dựng, chỉnh đốn Đảng của đồng chí Lê Văn Lương và việc vận dụng những kinh nghiệm đối với công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng hiện nay.

Từ khóa: đồng chí Lê Văn Lương; xây dựng, chỉnh đốn Đảng; vận dụng kinh nghiệm.

Đặt vấn đề

Với gần 70 năm hoạt động cách mạng, đồng chí Lê Văn Lương là thế hệ đảng viên đầu tiên của Đảng; đồng chí đã gắn bó, rèn luyện và trưởng thành cùng với sự ra đời và phát triển của Đảng, qua hai cuộc kháng chiến vĩ đại của dân tộc, tiến hành xây dựng đất nước sau khi giành được độc lập, thống nhất. Đồng chí là một trong những người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, là người cộng sản kiên trung của cách mạng Việt Nam. Đồng chí là cán bộ lãnh đạo dày dặn kinh nghiệm, có nhiều công lao to lớn đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng và nhân dân Việt Nam. Đồng chí đã được Đảng tin cậy giao giữ nhiều cương vị lãnh đạo quan trọng của Đảng và Nhà nước như: Bí thư Văn phòng Ban Thường vụ Trung ương; Giám đốc Trường Đảng Trung ương Nguyễn Ái Quốc; Thứ trưởng Bộ Nội vụ; Bí thư Khu ủy khu Tả Ngạn; Chánh Văn phòng Trung ương; Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng Ban Tổ chức Trung ương; Bí thư Thành ủy Hà Nội; đại biểu Quốc hội các khóa VI, VII... Trên bất cứ cương vị công tác

nào, đồng chí luôn dành toàn bộ tâm lực, trí lực để phấn đấu hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao. Ghi nhận công lao to lớn và phẩm chất cao quý của đồng chí, ngày 28-3-1991, Đảng và Nhà nước đã trao tặng đồng chí phần thưởng cao quý - Huân chương Sao Vàng. Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, đồng chí Lê Văn Lương luôn dành nhiều tâm huyết, thể hiện quyết tâm cao độ khi thực hiện xây dựng, chỉnh đốn Đảng và để lại những kinh nghiệm trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng hiện nay.

1. Tâm huyết của đồng chí Lê Văn Lương với công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng

Trong giai đoạn được tin nhiệm giao nhiệm vụ làm Ủy viên dự khuyết Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng Ban Tổ chức Trung ương, Giám đốc Trường Đảng Nguyễn Ái Quốc, đồng chí Lê Văn Lương đặc biệt quan tâm tới công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Ngày 29-12-1951, đồng chí Lê Văn Lương thay mặt Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa II, ký Chi thị của Ban Bí thư *Về cuộc vận động chấn chỉnh Đảng*[3, tr.627]. Chi thị nêu rõ: Ban Chấp hành Trung ương Đảng quyết định các đảng bộ địa phương tiến hành cuộc vận động chấn chỉnh Đảng, sửa chữa những khuyết điểm chính của cán

* Bài viết nhân kỷ niệm 110 năm ngày sinh đồng chí Lê Văn Lương (28/3/1912 - 28/3/2022).

** Học viện Chính trị khu vực I.

bộ và đảng viên đã bộc lộ sau thời gian công tác vừa qua nhằm mục đích nâng cao trình độ tư tưởng, ý thức công tác của cán bộ và đảng viên, đồng thời chỉnh đốn tổ chức của các chi bộ nông thôn.

Tại Hội nghị Trung ương 3, khóa II diễn ra từ 22 đến 28-4-1952, đồng chí Lê Văn Lương đọc bản báo cáo về *Vấn đề chỉnh Đảng*. Về nội dung chỉnh Đảng lần này, theo đồng chí Lê Văn Lương là lấy chủ nghĩa Mác - Lênin làm kim chỉ nam để nâng cao trình độ lãnh đạo của Đảng và khắc phục những tư tưởng sai lầm trong Đảng, qua đó củng cố lập trường chính trị của cán bộ, đảng viên; khắc phục bệnh quan liêu, xa rời quần chúng, mệnh lệnh và tham ô lãng phí, nâng cao ý thức dân chủ, ý thức tổ chức và kỷ luật trong Đảng. Về phương pháp chỉnh Đảng, đồng chí Lê Văn Lương nhấn mạnh là từ trên xuống. "*Chỉnh Đảng cần bắt đầu chỉnh huấn các cán bộ ấy, cần tiến hành từ trên xuống. Khi nào chỉnh huấn xong cán bộ, mới có thể chỉnh đốn chi bộ*" [3, tr.103]. Như vậy, có thể thấy quan điểm mới của đồng chí Lê Văn Lương trong cuộc chỉnh Đảng lần này là chỉnh đốn con người trước khi chỉnh đốn tổ chức.

Tại lớp Chỉnh huấn Trung ương diễn ra vào ngày 16-6-1952, đồng chí Lê Văn Lương viết bài "*Ý nghĩa, mục đích và thái độ chỉnh Đảng*" với ba vấn đề lớn:

Một là, về ý nghĩa chỉnh Đảng

Việc chỉnh Đảng trước hết là một nhiệm vụ chính trị căn bản của Đảng để có thể "giữ vững trường kỳ kháng chiến và thiết thực chuẩn bị lực lượng chuyển mạnh sang tổng phản công" (như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nói trong bài khai giảng). Đồng thời, cũng là một nhiệm vụ tổ chức căn bản của Đảng, là vì trước hết có thật sự củng cố Đảng thì mới

có thể củng cố được quân đội chính quyền, mặt trận dân tộc thống nhất để bồi dưỡng và tăng cường lực lượng.

Hai là, về mục đích chỉnh Đảng

Để cao tư tưởng, lấy tư tưởng Mác - Lênin của giai cấp vô sản phê phán khắc phục các tư tưởng sai lầm hiện có trong Đảng.

Ba là, thái độ chỉnh Đảng

Là phải nghiêm chỉnh, triệt để, thành khẩn, thẳng thắn, thực sự cầu thị, chữa bệnh cứu người.

Ngày 10-11-1953, đồng chí Lê Văn Lương thay mặt Ban Bí thư ra Chỉ thị *Về chỉnh đốn chi bộ nông thôn trong phát động quần chúng* [3, tr.356]. Chỉ thị cho thấy bên cạnh thành tích như nâng cao một phần tư tưởng và trình độ chính trị của đảng viên, đào thải được một số phần tử xấu và đưa những đảng viên tốt vào cơ quan chỉ đạo của chi bộ, trong công tác chỉnh đốn chi bộ cũng còn nhiều khuyết điểm, chưa chú ý đầy đủ việc bồi dưỡng đảng viên tốt, giáo dục, cải tạo đảng viên kém, diu dắt chi bộ trong công tác. Do đó, chưa làm cho chi bộ thật sự đóng vai trò lãnh đạo ở xã sau khi phát động quần chúng. Trung ương nhận thấy cần sửa đổi và nói rõ thêm một vài điểm trong nghị quyết chỉnh đốn chi bộ nông thôn của Hội nghị cán bộ tổ chức toàn quốc.

Ngày 28 -12-1953, Đồng chí Lê Văn Lương thay mặt Ban Bí thư ra Chỉ thị *Về chỉnh đốn chi bộ nông thôn trong cuộc vận động quần chúng giảm tô* [3, tr.562]. Chỉ thị nêu lên nguyên nhân của những khuyết điểm là vì cán bộ chưa nhận rõ chỉnh đốn chi bộ để phục vụ cho phát động quần chúng và phải thông qua phát động quần chúng để chỉnh đốn chi bộ nên đã đem chi bộ tách khỏi cuộc vận động, đóng cửa lại để chỉnh đốn,

không biết kết hợp chặt chẽ với công tác phát động quần chúng. Một số chưa nhận rõ trách nhiệm của mình trong việc xây dựng Đảng nên còn coi nhẹ công tác chinh đốn chi bộ. Tháng 5-1954, Đồng chí Lê Văn Lương tiếp tục thay mặt Ban Bí thư Trung ương Đảng ra *Thông tri mấy vấn đề cần chú ý về công tác chinh đốn chi bộ trong cuộc vận động giảm tô*.

Khi được giao trọng trách là Bí thư Thành ủy Hà Nội từ Đại hội đại biểu thành phố lần thứ VII (tháng 6-1977), đồng chí Lê Văn Lương đã cùng với thành ủy và chính quyền thành phố Hà Nội lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện đường lối của Đảng và Nghị quyết của Đại hội Đảng bộ thành phố lần thứ VII, đồng chí luôn tâm huyết với công tác xây dựng, chinh đốn Đảng. Đồng chí đã lãnh đạo Thành ủy Hà Nội thực hiện nghiêm túc Chỉ thị số 192-CT/TW ngày 26-10-1971 và Thông tri số 22-TT/TW ngày 05-9-1977 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về việc đưa những đảng viên không đủ tư cách ra khỏi Đảng.

Trong nhiệm kỳ khoá IX của Đảng bộ thành phố Hà Nội, Bí thư Thành ủy Lê Văn Lương cùng Ban Thường vụ Thành ủy và Thành ủy tiếp tục tăng cường chỉ đạo công tác xây dựng Đảng, chính quyền và đoàn thể các cấp. “Trong hai năm 1984 - 1985, cuộc vận động xây dựng chi bộ, đảng bộ trong sạch, vững mạnh tập trung vào các nội dung đổi mới phong cách làm việc giữ vững nguyên tắc tổ chức, nguyên tắc sinh hoạt đảng, nâng cao phẩm chất cách mạng của đảng viên, chống tiêu cực trong Đảng, tăng cường đoàn kết nhất trí trong Đảng, nâng cao sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng”[1, tr.599]. Công tác kiểm tra kết hợp với xử lý vi phạm Điều lệ

Đảng được tăng cường. “Đảng bộ đã kỷ luật 4.400 đảng viên và 16 tổ chức đảng vi phạm Điều lệ Đảng và đưa ra khỏi Đảng gần 2.000 đảng viên thoái hoá, biến chất”[2, tr.237]. Những minh chứng trên cho thấy nhận thức sâu sắc và quyết tâm cao độ của đồng chí Lê Văn Lương đối với công tác xây dựng, chinh đốn Đảng.

Khi không còn ở các cương vị lãnh đạo của Đảng, với tư cách là cán bộ lão thành, đồng chí vẫn dành thời gian, tâm huyết, công sức đối với công tác xây dựng, chinh đốn Đảng.

2. Những kinh nghiệm đối với công tác xây dựng, chinh đốn Đảng hiện nay

Hiện nay, Việt Nam đứng trước nhiều thời cơ, thuận lợi, nhưng cũng xuất hiện những khó khăn, thách thức không nhỏ. Đất nước bước vào thời kỳ đẩy mạnh công cuộc đổi mới toàn diện, hội nhập quốc tế sâu rộng. Những nguy cơ đã được chỉ ra từ Hội nghị đại biểu toàn quốc giữa nhiệm kỳ của Đại hội VII vẫn tồn tại, có mặt còn phức tạp, tinh vi, gay gắt hơn. Nhiệm vụ của Đảng là phải tiếp tục lãnh đạo toàn dân tộc, tranh thủ thời cơ, đẩy lùi nguy cơ, vượt qua thách thức, tiếp tục đổi mới mạnh mẽ, toàn diện và đồng bộ hơn, phát triển với tốc độ nhanh hơn và bền vững hơn. Những tâm huyết đối với công tác xây dựng, chinh đốn Đảng của đồng chí Lê Văn Lương trong suốt cuộc đời cống hiến cho sự nghiệp cách mạng đã để lại rất nhiều kinh nghiệm quý giá những thế hệ sau.

Một là, cần nhận thức đầy đủ, đúng đắn về ý nghĩa, tầm quan trọng, mục đích và thái độ của xây dựng, chinh đốn Đảng

Xây dựng và chinh đốn Đảng là nhiệm vụ cơ bản, quan trọng, cấp bách, có ý nghĩa quyết định đối với toàn bộ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, sự tồn vong của

Đảng và chế độ, sự phát triển bền vững của đất nước. Vì vậy, muốn thực hiện được nhiệm vụ xây dựng, chỉnh đốn Đảng, trước hết các tổ chức đảng, đảng viên, nhất là đảng viên giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý cần nhận thức đầy đủ, đúng đắn về ý nghĩa, tầm quan trọng của công tác này. Thực hiện tốt xây dựng, chỉnh đốn Đảng sẽ giúp nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của các tổ chức đảng; giáo dục, rèn luyện đảng viên trưởng thành, xứng đáng là người cộng sản chân chính. Mục đích của xây dựng, chỉnh đốn Đảng là để làm cho Đảng ngày càng mạnh hơn, cán bộ, đảng viên gương mẫu hơn, tổ chức đảng có sức chiến đấu cao hơn, đoàn kết nội bộ tốt hơn, thúc đẩy thực hiện các nhiệm vụ chính trị của từng đơn vị, địa phương đạt kết quả cao hơn, tăng cường niềm tin và mối quan hệ mật thiết của nhân dân đối với Đảng. Vì vậy, mỗi cán bộ, đảng viên phải xác định động cơ, thái độ đúng đắn khi thực hiện xây dựng, chỉnh đốn Đảng gắn với vị trí công tác của mình.

Hai là, luôn kiên định, phát triển, vận dụng sáng tạo nguyên lý của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng, phù hợp với điều kiện thực tiễn ở Việt Nam trong quá trình thực hiện xây dựng, chỉnh đốn Đảng

“Kiên định” là khi tiến hành xây dựng, chỉnh đốn Đảng phải giữ vững lập trường, quyết tâm thực hiện theo những quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, không hoang mang, dao động trước bất cứ khó khăn, trở ngại, thách thức nào. “Phát triển” đòi hỏi không chỉ thực hiện theo quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh mà phải làm cho những quan điểm, tư tưởng ấy ngày càng sinh động, có thêm những nội hàm mới. “Vận dụng sáng tạo”

đòi hỏi trong quá trình xây dựng, chỉnh đốn Đảng không được rập khuôn, máy móc, xơ cứng mà phải chọn lọc những quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh phù hợp với thực tiễn của đất nước, của địa phương trong từng giai đoạn cách mạng. Điều này được V.I.Lênin chỉ dẫn: “Chúng ta không hề coi lý luận của Mác như là một cái gì đã xong xuôi hẳn và bất khả xâm phạm; trái lại, chúng ta tin rằng lý luận đó chỉ đặt nền móng cho môn khoa học mà những người xã hội chủ nghĩa cần phải phát triển hơn nữa về mọi mặt, nếu họ không muốn trở thành lạc hậu đối với cuộc sống” [4, tr.232].

Ba là, phải có quyết tâm chính trị cao, hành động quyết liệt, kiên quyết, kiên trì, khách quan, công tâm, có lộ trình và phương pháp phù hợp với điều kiện thực tiễn trong quá trình xây dựng, chỉnh đốn Đảng

Xây dựng, chỉnh đốn Đảng là công việc gắn với mỗi tổ chức đảng từ Trung ương tới cơ sở; là công tác xây dựng con người, gắn với cán bộ đảng viên là lãnh đạo quản lý các cấp, với tất cả cán bộ, đảng viên không giữ chức vụ lãnh đạo quản lý nên trong quá trình thực hiện dễ động chạm tới các vấn đề lợi ích, danh dự, có những vấn đề rất nhạy cảm. Vì vậy, khi thực hiện xây dựng, chỉnh đốn Đảng đòi hỏi phải có quyết tâm chính trị cao, hành động quyết liệt, kiên quyết, kiên trì, khách quan, công tâm, có lộ trình và phương pháp phù hợp với điều kiện cụ thể trong từng giai đoạn, ở từng tổ chức, với từng trường hợp cán bộ, đảng viên. Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, đồng chí Lê Văn Lương luôn tâm huyết, nỗ lực không ngừng, giữ vững quyết tâm trong quá trình thực hiện xây dựng, chỉnh đốn Đảng không chỉ khi đồng chí được Đảng và

nhân dân giao cho những trọng trách giữ các vị trí lãnh đạo mà cả khi đã trở thành lão thành cách mạng, đồng chí vẫn luôn dành nhiều tâm sức đóng góp cho công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng.

Bốn là, xây dựng và chỉnh đốn Đảng phải thực hiện toàn diện, đồng bộ, triệt để, thường xuyên trên tất cả các mặt chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức, cán bộ

Xây dựng đảng về chính trị cần tập trung xây dựng quyết sách chính trị; lãnh đạo thực hiện quyết sách chính trị; nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ trí tuệ, năng lực lãnh đạo chính trị của Đảng. Xây dựng đảng về tư tưởng trước hết cần kiên định nền tảng tư tưởng và mục tiêu của Đảng; đồng thời nâng cao phẩm chất đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên; nâng cao ý chí, tình cảm cách mạng cho cán bộ, đảng viên; chống các biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, các luận điệu chống phá của các thế lực thù địch. Xây dựng đảng về đạo đức cần làm tốt việc xây dựng các tiêu chí, chuẩn mực, nguyên tắc đạo đức cách mạng; giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng cho mỗi cán bộ, đảng viên; đấu

tranh thường xuyên, kiên quyết với các biểu hiện suy thoái về chính trị, tư tưởng, đạo đức lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Xây dựng Đảng về tổ chức, cán bộ trước hết cần tập trung trên ba mặt: xây dựng, củng cố hệ thống tổ chức bộ máy của Đảng; xây dựng, củng cố đội ngũ cán bộ, đảng viên; xây dựng, cụ thể hoá và tổ chức thực hiện các nguyên tắc tổ chức và hoạt động của Đảng.

Kết luận

Thông qua hoạt động thực tiễn đã cho thấy những cống hiến của đồng chí Lê Văn Lương có ý nghĩa rất quan trọng trong công tác xây dựng Đảng nói chung và công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng hiện nay. Những tâm huyết đối với công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng của đồng chí Lê Văn Lương thể hiện trên tất cả các cương vị, xuyên suốt cuộc đời hoạt động cách mạng đã để lại nhiều kinh nghiệm quý giá cho những thế hệ sau về tâm huyết, lương tâm, trách nhiệm nhằm góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng.

Tài liệu tham khảo:

[1] Ban Chấp hành Đảng bộ thành phố Hà Nội (2001), *Lịch sử Đảng bộ thành phố Hà Nội (1930 - 2000)*, Nxb. Hà Nội, Hà Nội.

[2] Ban Chấp hành Đảng bộ thành phố Hà Nội (2015), *Các kỳ đại hội Đảng bộ thành phố Hà Nội*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.

[3] Đảng Cộng sản Việt Nam (2001), *Văn kiện Đảng toàn tập*, tập 12, tập 13, tập 14, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.

[4] V.I.Lênin (2005), *Toàn tập*, tập 4, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.